

101 dni zabójczego smogu w gminie Wilkowice

Na 123 dni w 4 zimowe miesiące (grudzień-marzec) aż w 101 polskie normy niebezpiecznych substancji w powietrzu w gminie Wilkowice były przekroczone. Gdyby jednak brać pod uwagę normy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), to dni bezpiecznych było tylko 3! Antysmogowy Ruch w Bystrej, jako społeczna inicjatywa oddolna, zaprasza na zebrania wiejskie w gminie Wilkowice:

- w poniedziałek, 9.04., o godz. 17:00 - Meszna, Ośrodek Kultury "Nad Borami", ul. Handlowa 16
- we wtorek, 10.04., o godz. 17:00 - Wilkowice, OSP, ul. Strażacka 3
- w środę, 11.04., o godz. 17:00 - Bystra, OSP, ul. Klimczoka 105

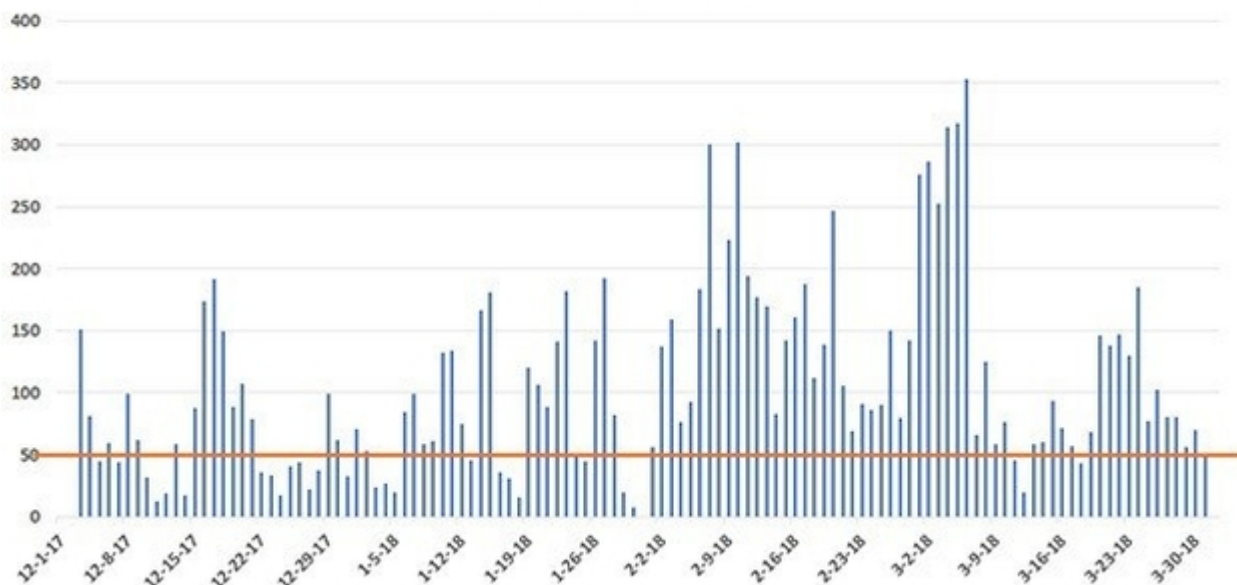
Będziemy podnosić na nich sprawę smogu, który gminę o tradycjach uzdrowiskowych (do dzisiaj w Bystrej znajduje się Centrum Pulmonologii, którego korzenie sięgają XIX wieku), zamienił w koszmar odstrasżający turystów, ale przede wszystkim niszczący zdrowie i życie mieszkańców.

Czym jest SMOG? to połączenie zanieczyszczenia powietrza, będącego efektem działalności człowieka, z dużą mgłą i brakiem wiatru. Do najbardziej niebezpiecznych z spośród zanieczyszczeń atmosferycznych WHO zalicza pył zawieszony o średnicy 2,5 µm, zwany PM2,5, który według WHO najbardziej szkodliwą substancją spośród zanieczyszczeń atmosferycznych. Bardzo szkodliwy jest także PM10, czyli mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 10 µm. W jej skład mogą wchodzić takie substancje toksyczne jak np. benzopireny, dioksyny i furany. Występowanie pyłów PM10 związane jest m.in. z procesami spalania paliw stałych i ciekłych. W gminie Wilkowice od początku grudnia 2017 do końca marca 2018 (w sumie 123 dni) czujniki odnotowały przekroczenie norm dla PM2,5 w 101 dniach według norm polskich i 120 według norm WHO. W przypadku PM10, dla którego normy polskie i WHO są takie same, było to 95 dni.

Tymczasem prawo UE zobowiązuje państwa członkowskie do ograniczenia narażenia obywateli m.in. na oddziaływanie pyłu PM10, ustalając dla niego normę na poziomie do 50 µg/m³. **Poziom ten może być przekroczony co najwyżej 35 dni w roku**, a średnie stężenie roczne nie może być wyższe niż 40 µg/m³.

PM10 - średnia dzienna – Bystra, ul. Jasna

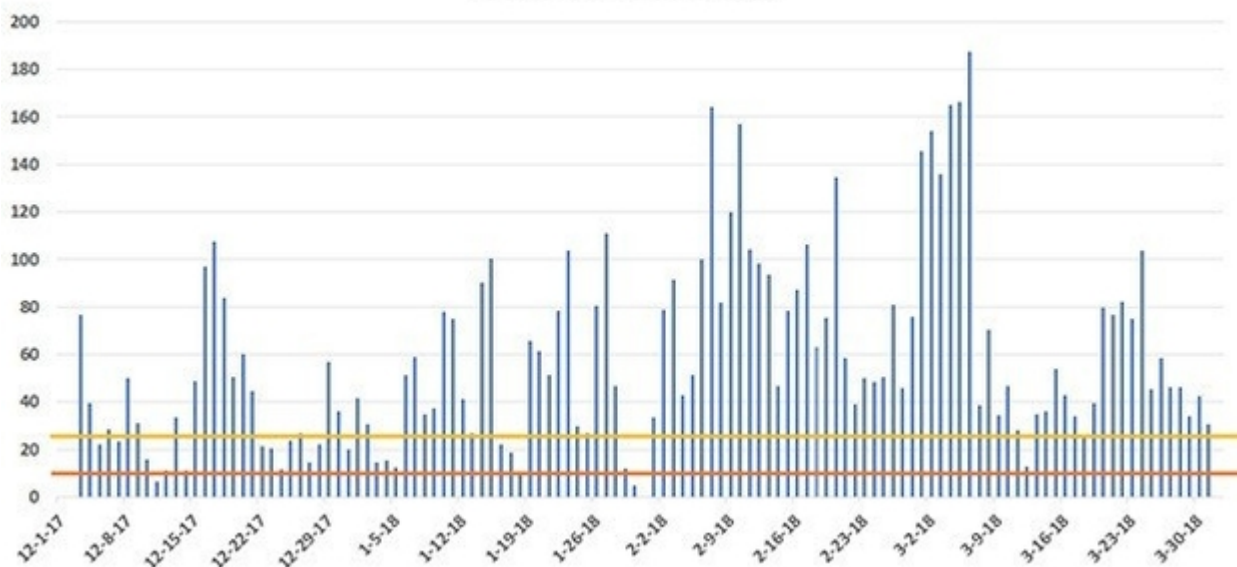
1.12.2017 - 31.03.2018

Wykres stężenia pyłów zawieszonych PM10 na terenie gminy Wilkowice w okresie 1.12.2017 - 31.03.2018. Pomarańczowa linia pozioma wyznacza dopuszczalne normy polskie, które dla PM10 zgodne są z normami WHO. **Przez 95 dni normy były przekroczone (niekiedy siedmiokrotnie), a według prawa UE ilość dni, w których stężenie PM10 może przekroczyć normy, wynosi 35.**

PM2,5 - średnia dzienna – Bystra, ul. Jasna

1.12.2017 - 31.03.2018

Wykres stężenia pyłów zawieszonych PM2,5 na terenie gminy Wilkowice w okresie 1.12.2017 - 31.03.2018. Żółta kreska pozioma oznacza dopuszczalny poziom według norm polskich, a pomarańczowa - dopuszczalny poziom norm według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). **Według norm polskich 22 dni na 123 z badanego okresu były bezpieczne dla oddychających, ale zgodnie z normami WHO - tylko 3! Co więcej, przekroczenia stanowiły nierzadko 700% normy polskiej, a 1900% normy WHO.**

Smog zagraża zdrowiu i życiu. Na jego dużą szkodliwość zwracają uwagę lekarze. Bartosz Skwarna, kardiolog z Polsko-Amerykańskich Klinik Serca w Bielsku-Białej:

W gminie Wilkowice, do której należy Bystra, gdzie mieszkam, statystycznie w ciągu roku jakieś 20 osób umrze z powodu zawału, udaru czy przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Przyczyną części tych śmierci będzie oddychanie zanieczyszczonym powietrzem. (...) lekarze onkolodzy spotykają się z pacjentami, którzy nigdy nie palili papierosów, a zapadają na nowotwory płuc typowe dla palaczy. To także jest częściowo efekt oddychania brudnym powietrzem. (...) Jestem przekonany, że gdy mieszkańcy uświadomią sobie, że w wieku trzydziestu paru lat mogą umrzeć na zawał, to bez specjalnego przekonywania dojadą do wniosku, że wolą jednak oddychać czystym powietrzem. (Miesięcznik *Dziki Życie*, 4/2018)

Oddychanie smogiem przyczynia się do zwiększonego występowania wielu chorób, takich jak: udar, wylew, zawał, arytmia, astma, nowotwory płuc, miażdżyca tętnic, bezpłodność oraz inne. Najbardziej narażone na negatywne skutki zanieczyszczenia powietrza są osoby starsze oraz najmłodsze.

Dzisiaj trudno sobie wyobrazić, że na balkonach Domu Zdrowia w Bystrej, który obecnie jest szpitalem, specjalizującym się w chorobach układu oddechowego, zażywali świeżego powietrza kuracjusze z całej Polski! - zauważa Jolanta Kasprzyk z Bystrej, inicjatorka Ruchu Antysmogowego i dodaje - Bywają takie dni, że przez smog trudno dostrzec górujący nad miejscowością budynek tego szpitala! Smog odstrasza turystów i zagraża naszemu życiu!

Mieszkańcy gminy Wilkowice, nie mogąc doczekać się działań władz lokalnych podjęli decyzję o utworzeniu **Antysmogowego Ruchu w Bystrej** w trosce o jakość życia miejscowej ludności i turystyczną przyszłość okolicy. Powołane zostały zespoły tematyczne dotyczące m.in. technologii, edukacji, kontaktu z władzami i tworzenia strategicznych dokumentów. Głównym celem jest oczywiście ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy Wilkowice. Żeby to osiągnąć trzeba jednak realizować konkretne działania:

- podjąć zdecydowane rozmowy z Urzędem Gminy w celu zdobycia funduszy krajowych i unijnych na dopłaty do wymiany pieców węglowych na gazowe oraz termomodernizację budynków prywatnych.
- doprowadzić do stworzenia w UG stanowiska ekodoradcy by ułatwić pozyskanie dofinansowania na wymianę pieców i termomodernizację dla mieszkańców;
- wzmocnić pracę straży gminnej poprzez wyposażenie jej w narzędzia do wykrywania spalania paliw niedozwolonych i szkolenia;
- wypracować sposoby zapobiegania ubóstwu energetycznemu;
- promować nowoczesne, energooszczędne źródła energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, fotowoltaika) śladem wielu ambitnych gmin w Polsce;
- podnosić wiedzę społeczności lokalnej na temat zapobiegania niskiej emisji przez organizowanie spotkań z ekspertami;

Antysmogowy Ruch w Bystrej wspiera Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, która prowadzi sekretariat, pomaga w obsłudze technicznej oraz doradza w kwestiach merytorycznych i proceduralnych.

Przywróćmy gminie Wilkowice dawną świetność!

Więcej informacji: Jolanta Kasprzyk, tel. 509 405 701; e-mail: jola@pracownia.org.pl